

alá annak a vezető szerepnek a fontosságát, amelyet a költő betöltött a két világháború között. Az előadás arra is figyelmeztetett, hogy az irodalomtörténetírásnak nem szabad ellentétet konstruálni Babits és Ady személye vagy irodalmi szerepe között. *Rába György* Babits Mihály világirodalmi helyét jelölte meg: igen alapos kutató munkára, hatalmas világirodalmi erudícióra épülő előadásban rajzolta meg azt a pályáivet, amelyet Babits költészete a szimbolizmus és a modern intellektuális líra között bejárt. *Németh G. Béla* a költő kései szereptudatát világította meg, s az eszmetörténeti elemzést ennek során a „Mint különös hírmondó” című vers elemzésével kötötte össze. *Nemes Nagy Ágnes* előadása részben egy nagyobb esszé vázlatát adta, részben Babits költészetének „magasság-élményével”, azaz a költői tevékenység szakrális felfogásával foglalkozott. *Lator László* felolvasása ellenkezőleg Babits költészetének „anyagszerűségét”, költői nyelvezetének realizmusát mutatta be.

A délutáni ülésen *Rába György* elnökölt. Az előadások sorában *Sötér István* Babits Mihály regényíró munkásságát elemezte, *Tolnai Gábor* Babits humanizmusáról beszélt, *Kabdebó Lóránt* a költő és a fiatalabb nemzedék kiváló képviselőinek (Szabó Lőrinc, Illyés Gyula) kapcsolatáról adott képet, *Szabó Miklós* Babits nemzetfelfogását tárgyalta, *Sipos Lajos* a költő és az 1919-es forradalom kapcsolatának sokat vitatott kérdését taglalta. A november 23-án rendezett harmadik tudományos ülésen *Németh G. Béla* elnökölt. *Hubay Miklós*, a Magyar Írók Szövetségének elnöke Babits korai „görögös” drámáját, a *Laodameiát* elemezte, arra utalva, hogy a sajnálatos módon szinte elfelejtett mitológikus drámában miként fejeződik ki Nietzsche tragédia-felfogása. *Bodnár György* Babits Mihály irodalomszemléletét világította meg, utalván arra, hogy az egyéniség-elvű impresszionista kritika korában Babits a törvényeket és gondolati rendszert kereső objektív kritika gyakorlatát vezette be. *Lengyel Balázs* ész és intuíció viszonyát ragadta meg Babits Mihály tanulmányaiban. *Ritoók Zsigmond* a költő és az antikvitás kapcsolatával foglalkozott, végül *George F. Cushing*, a londoni egyetem tanára nagyszerű előadást tartott arról, hogy Babits milyen módon kapcsolódott az angol klasszika-filológia hagyományaihoz. A tudományos ülésszakot *Németh G. Béla* elnöki zárszava rekesztette be. Az elhangzott előadások híven fejezték ki a magyar tudományos és irodalmi élet ragaszkodását nagy költőnk munkásságához és szellemi örökségéhez.

Pomogáts Béla

Emlékkülés Györffy István születésének századik évfordulóján

Györffy István a 20. századi magyar néprajz legnagyobb hatású kutatója 1884. február 11-én született Karcagon. A születésének centenáriumát ünneplő események közül kiemelendő a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya és a Magyar Néprajzi Társaság által közösen rendezett emlékkülés, melyre 1984. február 10-én az MTA budapesti székházának zsúfolásig megtelt nagytermében került sor. *Szabolcsi Miklós* akadémikus, osztályelnöki üdvözlő szavai után *Köpeczi Béla* akadémikus, művelődési miniszter mondott Györffy munkásságát általában értékelő megnyitót. Ezután került sor *Kulcsár Kálmán* akadémikus, az MTA főtítkárho-

lyettese „Györfly István és a paraszti társadalom kutatása” című előadására, mely elsősorban nem Györfly munkásságát méltatta, hanem arról a szellemi légkörről nyújtott részletes elemzést, melyben Györfly kutatásai kibontakoztak. Ezek a kutatások a korabeli magyar társadalom számban legnagyobb részével, a parasztsággal foglalkoztak, egy általánosan jellemző társadalmi érdeklődés sajátos néprajzi megvalósításaként jelentek meg. *Balassa Iván* a Magyar Néprajzi Társaság elnöke rajzolta meg Györfly életművének néprajzi jelentőségét, rámutatva arra, hogy témafölvetéseivel, módszertani kezdeményezéseivel új korszakot nyitott a magyar néprajzi tudománytörténetben. Az ülésszak délelőtti programjában még két, a társtudományokkal foglalkozó előadás szerepelt. *Benda Kálmán* azt a Györfly Istvánt méltatta, aki a népiségtörténeti irányzat előfutára volt és különféle levéltári források kutatásba vonásával a történetírásnak is ösztönzéseket adott. *Enyedi György* akadémikus a településföldrajzos és -történetész Györfly érdemeit emelte ki, az alföldi településformák „felfedező” elemzése kapcsán.

Míg a délelőtti előadások általában foglalkoztak Györfly István munkásságával és a néprajz társtudományai felől közelítettek alakjához, a délutáni előadások kutatási területeit és működésének színtereit vették számba.

Kósa László a népcsoportokat kutató Györfly eredményeivel foglalkozott. Györfly volt, aki a magyar néprajzi anyagban először mutatta ki az eltérő fejlettségű tájak eltérő kulturális sajátosságainak egymásra vonatkoztatható különbözőségeit. *Selmeczi Kovács Attila* az agráretnográfus Györfly István vizsgálatait elemezve rámutatott nomadizmus koncepciójának sajátosságaira és a földművelés néprajzának úttörő kezdeményezéseire. *Hofer Tamás* Györfly leginkább időt álló kutatási területét, a díszítőművészetet és vele kapcsolatosan a viseletvizsgálatokat választotta előadásának tárgyául. Az előadás rámutatott Györflynek a köztudatban kevésbé élő tudósi érdemeire. *Szilágyi Miklós* a budapesti Néprajzi Múzeumban évtizedeken át tevékenykedő Györfly alakját idéző előadása ugyancsak kevésbé ismert területekre hívta föl a figyelmet, a gyűjteményt felbecsülhetetlen értékű anyaggal gyarapító muzeológusra. *Barabás Jenő* Györfly életének utolsó, nem kevésbé termékeny szakaszával, az egyetemi tanári munkával foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy rövid idő alatt tanítványok sorát indította el. Szólt pedagógusi erényeiről, módszereiről is. Az ülésszakot *Bellon Tibor*, a szűkebb haza, az Alföld és a Nagykunság-kutató Györfly Istvánt jellemző előadása és *Szabolcsi Miklós* akadémikusnak az elhangzott előadások eredményeit összegző szavai zárták.

K. L.

Ötven éves a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke

A budapesti egyetemen 1934 őszén indultak meg a nyilvános és rendszeres néprajzi előadások a frissen alapított néprajzi tanszék kebelében. Erre a nagyjelentőségű tudománytörténeti eseményre 1984. május 8-án tudományos ülésszak keretében emlékeztek az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanácstermében. A rendezvény egyúttal részét alkotta annak az eseménysorozatnak, mely a tanszék első professzora, Györfly István születésének centenáriumát ünnepli.